

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ DAİRE

KARAR

Fatih Gökhan ARSLAN v. TÜRKİYE

(Başvuru no. 584/06)

STRASBOURG

4 ARALIK 2012

Başkan,
Guido Raimondi,
Yargıçlar,
Danutė Jočienė,
Peer Lorenzen,
Dragoljub Popović,
Işıl Karakaş,
Nebojša Vučinić,
Paulo Pinto de Albuquerque,

ve *Daire Yazı İşleri Müdürü* Stanley Naismith'in katılımıyla oluşturulan ve 4 Aralık 2012 tarihinde Daire halinde toplanan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi İkinci Dairesi (metinde "Mahkeme" olarak anılacaktır), 18 Kasım 2005 tarihinde yapılan yukarıda adı geçen başvuruyu, 29 Eylül 2009 tarihli kısmi kabul edilebilirlik kararını, davalı Hükümet tarafından ibraz edilen görüşleri ve buna karşılık olarak başvuranlar tarafından ibraz edilen görüşleri dikkate alarak, yapılan müzakereler sonucunda aşağıdaki kararı vermiştir:

OLAYLAR

1. Başvuranlar, Bay Fatih Gökhan Arslan, Bay Barış Aras ve Bay Cihan Aras Türk vatandaşlarıdır ve sırasıyla 1981, 1975 ve 1980 doğumludurlar. Birinci başvuran İzmir'de, ikinci ve üçüncü başvuranlar ise Aydın'da ikamet etmektedirler. Mahkeme önünde, Aydın'da görev yapan avukatlar Bay F. Türkeş ve Bayan M. Tarhan tarafından temsil edilmektedirler. Türk Hükümeti kendi görevlisi tarafından temsil edilmiştir.
2. Davaya konu olaylar, tarafların ibraz ettikleri şekliyle şu şekilde özetlenebilir.
3. Söz konusu olayların öncesinde, belirtilmeyen bir tarihte, İzmir Cumhuriyet Başsavcılığı birinci başvuran hakkında, DHKP/C (Devrimci Halk Kurtuluş Partisi Cephesi) adlı yasadışı örgüte üye olduğu şüphesiyle yakalama kararı vermiştir. 15 Temmuz 2004'te Aydın Emniyet Müdürlüğü'nde görevli polis memurları, birinci başvuranın nerede bulunduğu ile ilişkin istihbarat raporlarını aldıktan sonra, Aydın Gençlik Derneği genel kurulunun toplandığı binanın önünde beklemişlerdir. Toplantı bittiğinde başvuranlar binayı terk etmiş ve otogara doğru yürümeye başlamışlardır. Polis birinci başvurunu durdurmuş ve hakkında yakalama kararı olduğunu belirterek Emniyet Müdürlüğüne kadar kendilerine eşlik etmesi gerektiğini bildirmiştir. Yakalama tutanağına göre, birinci başvuran polisle gitmeyi reddetmiş ve toplantıdan çıkan bir grup slogan atmaya başlamış, ardından birinci başvurunu korumak için bir çember oluşturmuştur. Polisin birinci başvurunu yakalama girişiminde bulunduğu sırada,

grubun bir üyesi olan S.Z. birinci başvuranın bacaklarından tutmuş ve polis memurlarından uzaklaştırmaya çalışmıştır. İkinci ve üçüncü başvuran da polisi engellemeye çalışan grubun arasında yer almıştır. Polis, grubu dağıtmak için güç kullanmış ve başvuranları yakalamıştır.

4. Aynı gün saat 16.30 sularında, başvuranlar sağlık muayenesi için bir kliniğe götürülmüşlerdir. Birinci başvuran hakkında düzenlenen rapora göre, başvuranın alnının sağ tarafında 0,5 cm boyutunda ödem ve 0,3 cm boyutunda kızarıklık, sağ yanağında 0,3 cm boyutunda sıyrık ve kızarıklık, sağ kolunun ön kısmında 2 cm boyutunda kızarıklık, sağ omzunda 1 cm boyutunda hiperemik bölge ve belinde 1 cm boyutunda kızarıklık tespit edilmiştir. Doktor, birinci başvuranın alnındaki ödemden dolayı röntgen çekilmesi için bir hastaneye sevk edilmesini önermiştir. Başvuran sonrasında Aydın Devlet Hastanesi'ne sevk edilmiş, ancak röntgen sonucuna göre herhangi bir sorun tespit edilmemiştir.

5. İkinci başvuran da klinikte muayene edilmiş; kendisini muayene eden doktor herhangi bir kötü muamele izine rastlamadığını not etmiştir.

6. Üçüncü başvuranın muayenesi sonucu, sağ bileğinde sıyrık, sağ kolunda ise yüzeysel bir lezyon tespit edilmiştir.

7. Sonrasında, başvuranlar karakola götürülmüş ve refakatlerinde avukatlarının bulunduğu bir ortamda ifadeleri alınmıştır. Başvuranlar, ifade esnasında susma haklarını kullanmışlardır.

8. 16 Temmuz 2004 tarihinde saat 11.30 sularında başvuranlar bir kez daha doktor muayenesinden geçmişlerdir. Birinci ve üçüncü başvuran hakkında hazırlanan raporlar önceki gün hazırlanmış olan raporlarla aynı bulgulara işaret etmiş, ancak ikinci başvuranı muayene eden doktor, sol yanağında yüzeysel lezyon, sağ bileğinde 1 cm boyutunda kabuklanmış bir yara ve bileğinde yüzeysel bir lezyon tespit edildiğini not etmiştir. Başvuranların her biri adına düzenlenen tıbbi raporlar, başvuranların üç gün çalışamayacaklarını göstermiştir.

9. Aynı gün başvuranlar Aydın Cumhuriyet Savcısı ve Aydın Sulh Ceza Mahkemesi huzuruna çıkarılmışlardır. Başvuranlar, yakalanmamak için direndiklerini veya polis memurlarına saldırdıklarını inkar etmişler ve polislerin kendilerini yakalamak için orantısız güç kullanmaları sonucu kötü muameleye maruz kaldıklarını ileri sürmüşlerdir. Sorgulamaları sona erdiğinde, hakim başvuranların tutukluluklarına hükmetmiştir.

10. 22 Temmuz 2004 tarihinde Aydın Cumhuriyet Savcısı tarafından Aydın Asliye Ceza Mahkemesi'ne sunulan iddianameyle, başvuranlar, eski Ceza Kanunu'nun 258. maddesi uyarınca, görevli polis memurlarına direnerek mukavemette bulunmakla suçlanmışlardır. 5 Ekim 2009 tarihinde Aydın Asliye Ceza Mahkemesi başvuranları suçlu bulmuş ve her birini birer yıl hapse mahkum etmiş, ancak Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 231. maddesi uyarınca hükmün açıklanmasını geri bırakmıştır.

11. 13 Aralık 2004 tarihinde başvuranlar, tutuklandıkları sırada kötü muameleye maruz kaldıkları gerekçesiyle, Aydın Cumhuriyet Savcısına suç duyurusunda bulunmuşlardır. Polise direnmedikleri göz önünde bulundurulduğunda, polis memurlarının orantısız güç kullandıklarını ileri sürmüşlerdir. İkinci başvuran ayrıca 15 Temmuz 2004 tarihinde kendisini muayene eden doktor hakkında da, vücudunda gözlemlediği yaraları not etmediği gerekçesiyle şikayette bulunmuştur. Başvuran, 16 Temmuz 2004 tarihli tıbbi raporda not edilen izlerin, 15 Temmuz 2004 tarihli muayenesinde de mevcut olduğunu ileri sürmüştür.

12. Soruşturma sırasında Aydın Cumhuriyet Savcısı; başvuranların, şüpheli polis memurlarının ve başvuranların polise engel olmaya çalıştıklarını ve polis memurlarının da karşı koymak için güç kullanmak zorunda kaldıklarını doğrulayan yakındaki otogarda çalışan iki sivil görgü tanığının ifadelerini almıştır. Cumhuriyet Savcısı ayrıca, başvuranların ibraz ettikleri tıbbi raporların yanı sıra, polis memurlarınca ibraz edilen ve yakalama esnasında kendilerinin de yaralandıklarını belirten tıbbi raporları da dikkate almıştır.

13. 2 Mart 2005 tarihinde Aydın Cumhuriyet Savcısı, başvuranların yakalama esnasında polis memurlarına karşı direndikleri ve mücadele sırasında yaralandıkları sonucuna vararak, kovuşturmaya yer olmadığına dair karar vermiştir. Cumhuriyet Savcısı, polis memurlarının Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu doğrultusunda hareket ettikleri sonucuna varmıştır. Cumhuriyet Savcısı ayrıca şüpheli doktorun tıbbi ihmalkarlık ile suçlanamayacağını not etmiştir.

14. 10 Mayıs 2005 tarihinde Nazilli Ağır Ceza Mahkemesi başvuranların itirazını reddetmiştir. Bu karar, başvuranların temsilcilerine sırasıyla 7 ve 8 Haziran 2005 tarihlerinde tebliğ edilmiştir.

15. 29 Mayıs 2009 tarihinde başvuranların avukatlarının talebi üzerine, 12 Haziran 2009 tarihinde İnsan Hakları Vakfı, ikinci ve üçüncü başvuranların 9 Ağustos 2004 tarihinde tıp uzmanları tarafından tekrar muayene edildiklerini belirten bir rapor yayınlamıştır. Psikiyatrist, ikinci başvuranın depresyonda olduğunu belirtmiştir. Ayrıca, ikinci başvuranı muayene eden ortopedist, başvuranın yumuşak doku travması yaşadığını ifade etmiştir. Psikiyatrist, üçüncü başvuranın travma sonrası strese şikayetçi olduğunu not etmiştir. Ayrıca, başvuranların muayene için geri dönmedikleri not edilmiştir. Dosyada yer alan dokümanlara göre, bu rapor yerel makamlara ibraz edilmemiştir.

ŞİKÂYET

16. Başvuranlar Sözleşme'nin 3. maddesi uyarınca, yakalanmaları sırasında kötü muameleye maruz kaldıklarından şikâyetçi olmuşlardır. Başvuranlar ayrıca, iddialarının yerel makamlar tarafından derinlemesine incelenmediğini ileri sürmüşlerdir.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME

17. Başvuranlar, yakalanmaları sırasında kötü muameleye maruz kaldıklarını ve bu şikâyetlerinin yerel makamlar tarafından derinlemesine incelenmediğini iddia etmişlerdir. Bu bağlamda, Sözleşme'nin 3. maddesine dayanmışlardır.

İlgili madde şu şekildedir:

“Hiç kimse işkenceye veya insanlık dışı ya da aşağılayıcı muamele veya cezaya tabi tutulamaz.”

18. Hükümet ilk olarak, söz konusu başvurunun, iç hukuk yollarının tüketilmediği gerekçesiyle reddedilmesi gerektiğini ileri sürmüştür. Hükümet bu bağlamda başvuranların, maruz kaldıklarını iddia ettikleri zararlar için tazminat talep etmek amacıyla idari mahkemeler veya hukuk mahkemeleri önünde yargılamaları başlatmış olmaları gerektiğini ifade etmiştir. Akabinde, Mahkeme'den, altı ay kuralına uymadığı gerekçesiyle söz konusu başvuruyu reddetmesini talep etmiştir: Nazilli Ağır Ceza Mahkemesi'nin kararı 10 Mayıs 2005 tarihinde verilmiştir ve AİHM'ye 18 Kasım 2005 tarihinde başvurulmuştur.

19. Hükümet'in, iç hukuk yollarının tüketilmediğine yönelik ilk itirazı hususunda Mahkeme, daha önceki benzer davalarda, Hükümet tarafından yapılan ilk itirazları inceleyip reddettiğini vurgulamaktadır (bkz. *Atalay v. Türkiye*, no. 1249/03, § 29, 18 Eylül 2008). Mahkeme mevcut davada, daha önceki bulgularından sapmasını gerektirecek herhangi bir özel koşul tespit etmemektedir. Dolayısıyla, Hükümet'in bu bağlamdaki ilk itirazını reddetmektedir.

20. Hükümet'in başvurunun altı ay kuralı dışında yapıldığı yönündeki iddiasına gelince, Mahkeme Nazilli Ağır Ceza Mahkemesi'nin kararının başvuranların temsilcilerine sırasıyla 7 ve 8 Haziran 2005 tarihlerinde tebliğ edildiğini gözlemlemektedir. Mahkeme'ye 18 Kasım 2005 tarihinde başvurulduğundan, bu itiraz da reddedilmelidir.

21. Esas bakımından, Mahkeme öncelikle, başvuranların yaralanmalarının yakalanmaları sırasında ortaya çıkan itişmeden kaynaklandığının taraflar arasında ihtilafsız olduğu görüşündedir. Yakalama tutanağı gibi resmi belgelere göre, polis başvuranları zapt etmek için güç kullanmıştır. Bu bağlamda Mahkeme, Sözleşme'nin 3. maddesinin belirli koşullarda (kişinin yakalanması gibi) güç kullanımını yasaklamadığını vurgulamaktadır. Ancak kullanılan güç aşırı olmamalıdır (bkz., diğerleri arasında, *Kurnaz ve Diğerleri v. Türkiye*, no.

36672/97, § 52, 24 Temmuz 2007). Bu nedenle Mahkeme, başvuranların kendi hareketlerinden dolayı, fiziksel güç kullanımına başvurulmasının kesin olarak gerekli olup olmadığını ve yerel makamların etkin bir soruşturma yürüterek yaraların kesin sebebini araştırıp araştırmadıklarını tespit edecektir (bkz. *Ribitsch v. Avusturya*, 4 Aralık 1995, § 38, Seri A no. 336).

22. Mahkeme, tıbbi raporlara göre birinci ve ikinci başvuranın yaralarının tutuklandıkları sırada ortaya çıktığını not etmektedir. Ayrıca, ikinci başvuran adına düzenlenen ilk tıbbi raporun başvuranın vücudunda herhangi bir kötü muamele izine rastlanmadığını belirtmesine rağmen, ikinci başvuranın ifadelerine ve ertesi gün hazırlanan tıbbi rapora göre söz konusu başvuran da yakalama sırasında yaralanmaya maruz kalmıştır. İkinci başvuran adına düzenlenen ilk tıbbi rapordaki hatayı göz önünde bulundururken Mahkeme, başvuranların vücutlarında tespit edilen yaraların derin olmayıp kalıcı bir etkisinin olmayacağını ve bulguların başvuranlar ve polis arasında yaşanan fiziksel arbede ile tutarlı olduğunu düşünmektedir.

23. Mahkeme ayrıca, Cumhuriyet Savcısının soruşturma sırasında, yakındaki otogarda çalışan iki sivil görgü tanığının ifadelerini aldığını gözlemlemektedir. Söz konusu görgü tanıkları, başvuranların ve arkadaşlarının polis memurlarına engel olmaya çalıştıklarını doğrulamışlardır. Ayrıca, Cumhuriyet Savcısı, başvuranlar ve olayda yaralanan polis memurları adına düzenlenen raporlar gibi dosyadaki tüm tıbbi delilleri dikkate almıştır. Mahkeme ayrıca Aydın Asliye Ceza Mahkemesi'nin başvuranları polise karşı direnmekten suçlu bulduğunu gözlemlemektedir.

24. Yukarıdaki bilgiler ışığında Mahkeme, başvuranların, polislerin yakalama sırasında aşırı güç kullandıkları yönündeki iddialarını destekleyecek nitelikte herhangi bir delilin bulunmadığını kaydetmektedir. Ayrıca dava dosyasında, olayın ardından başvuranların iddialarına yönelik yapılan soruşturmanın Sözleşme'nin 3. Maddesini ihlal ettiğini gösteren herhangi bir unsur bulunmamaktadır.

25. Özetle, Mahkeme iddiaların ispatlanmamış olduğu ve mevcut başvurunun Sözleşme'nin 35 §§ 3 ve 4 maddesinin anlamı dahilinde açıkça dayanaktan yoksun olduğu gerekçesiyle reddedilmesi gerektiği sonucuna varmıştır.

Bu gerekçelere dayanarak, Mahkeme oybirliğiyle,
Başvurunun geri kalanını kabul edilemez olarak *nitelendirir*.

Stanley Naismith
Daire Yazı işleri Müdürü

Guido Raimondi
Başkan